

یوم الشک به چه معنا است؟ آیا دیدن هلال با چشم مسلح صحیح است؟ چرا نسبت به رویت هلال در ماه مبارک رمضان فقط حساسیت نشان داده می شود؟

«یوم الشک» یعنی روزی که انسان شک دارد آخر ماه شعبان است یا اوّل ماه رمضان، که روزه آن واجب نیست.

171#& یوم الشک؛ یعنی روزی که انسان شک دارد آخر ماه شعبان است یا اوّل ماه رمضان، که روزه آن واجب نیست. آیه: 171#& فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ؛ در صدد بیان جواز یا عدم جواز رویت هلال با چشم مسلح یا غیر مسلح نیست. ماه های قمری یا با گذشت 30 روز از ماه قبل یا دیدن هلال ماه جدید ثابت می شود و از این نظر فرقی بین ماه های قمری نیست اما در ماه رمضان و ماه ذی الحجه به این علت که دو عمل واجب و مهم الهی (روزه و حج) در آن باید انجام شود، حساسیت زیادی درباره ثبوت هلال وجود دارد.

1. 171#& یوم الشک؛ یعنی روزی که انسان شک دارد آخر ماه شعبان است یا اوّل ماه رمضان، که روزه آن واجب نیست. [1] لزوماً هر یوم الشکی اثبات نمی کند که ماه شعبان 30 روز است و چه بسا بعداً اثبات شود که یوم الشک اول ماه مبارک رمضان بوده است.

2. در باب رویت هلال با چشم مسلح و جواز آن و استناد آن به روایات، می توانید به سؤال 3195 (سایت: 3455) (اثبات اول ماه با رویت هلال توسط چشم مسلح) رجوع کنید.

3. اگر چه عده ای آیه 185 سوره بقره که می فرماید: 171#& فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ؛ را به معنای حضور و عدم سفر در ماه مبارک رمضان معنا کرده و گفته اند: 171#&؛ یعنی هر کس که در ماه رمضان مسافر نباشد باید روزه بگیرد [2]؛ ، عده ای هم با توجه به روایات، 171#&؛ فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ؛ را به معنای دیدن هلال معنا کرده اند، [3] که جمع بین این دو معنا نیز ممکن است. البته که ورود به ماه مبارک رمضان با رویت هلال این ماه تحقق پیدا می کند ولی این آیه در صدد بیان جواز یا عدم جواز رویت هلال با چشم مسلح یا غیر مسلح نیست.

4. ماه های قمری یا با گذشت 30 روز از ماه قبل یا دیدن هلال ماه جدید ثابت می شود و از این نظر فرقی بین ماه های قمری نیست اما در ماه رمضان و ماه ذی الحجه به این علت که دو عمل واجب و مهم الهی (روزه و حج) در آن باید انجام شود، حساسیت زیادی درباره ثبوت هلال وجود دارد و ماه شوال نیز به این علت که در اولین روز آن (عید فطر) روزه گرفتن حرام است، برای رویت هلال آن دقت بیشتری می شود. اعمال مستحبی که زمان خاصی برای انجام آن سفارش شده باید در همان زمان انجام شود ولی با توجه به ماهیت اعمال مستحبی، در صورتی که بر اساس اشتباه در تشخیص روز اول ماه قمری، اعمال مستحبی در زمان مخصوص خود انجام نشود موجب از دست رفتن واجب نمی شود.

نمایه مربوط:

سؤال 5971 (سایت: 6158) (لزوم رؤیت هلال در ماه رمضان).

سؤال 3195 (سایت: 3455) (رؤیت هلال در ایران).

[1] توضیح المسائل (المحشی للإمام الخمینی)، ج 1، ص 889.

[2] فیض کاشانی، ملا محسن، تفسیر الصافی، ج 1، ص 221، انتشارات الصدر، تهران، 1415.

[3] بحرانی، یوسف بن احمد، الحقائق الناضرة فی أحكام العترة الطاهرة، ج 13، ص 240، انتشارات جامعه مدرسین، قم، 1405.